

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 7. szám.

Budapest, február 15.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

A dániai nyomozó rendőrség.

A Hans Gross Archiv nyomán ismerteti: R. L.

1911-ben a dán királyság részére egy az egész ország területére illetékes «államrendőrség» szervezetet a már ismeretes «szárguldó» vagy «repülő» század mintájára. A területi illetékesség alól kivételt kepeznek a mintegy 1300 négyzetkilométer területű Farøen-szigetek, a hol a novezett testület nem működhetik.

Feladata ezen testületnek az ország barmely rendőrségét, csendőrségét, vagy egyéb közbiztonsági közegét tekintet nélkül a területi illetékességre a bűncselekmények kiderítésénél, a tettesek üldözésénél, kézrekerítésénél, valamint a csend és rend fenntartásánál a leghatározottabban támogatni.

A testület minden tekintetben az igazságügyminiszternek van alárendelve.

Állománya: 1 rendőrfőnök, 12 főrendőr és 36 rendőr. A főnököt az uralkoló nevezi ki a lakhelyét az igazságügyminiszter határozza meg.

Ez nevezi ki a rendőröket.

A folyamodónak legalább 22 évesnek és 10 éven alulinak kell lenni.

Illeték: A főnök 5200 korona évi fizetést huz, a mely összeg négyévenként akként emelkedik, hogy a legmagasabb fizetés 6800 koronát tesz ki. (1 dán korona a mi pénzegységünkben 1 korona 33 fillérnek felel meg.) A főrendőr évi 2000 korona alapfizetést kap, a mely négyévenként 250 koronával emelkedik, a míg a 3000 koronát eléri.

A rendőr kezdőfizetése 1800 korona, a mely négyévenként 150—150 koronával emelkedve eléri a 2400 korona maximális összeget.

A testület tagjai rendszerint polgári ruhában teljesítik szolgálatukat. Mindazonáltal vannak esetek, a mikor az egyenruha viselése kötelező; az egyenruha beszerzésére általánosan van rendszeresítve, a melyért az állam a ruhát beszerzi.

Szolgálati utazások alkalmával a rendőr — az utiköltségen kívül — napi öt korona utazási általányt kap.

A nyugellátás akként van szabályozva, hogy a kincs-

tár a fizetés öt százalékát az illető javára gyümölcsöszteti s ezen összeg az illetőnek négy százalék kamatot és kamatos kamatot hoz.

Hasonlóan van szabályozva az özvegyek és árvák nyugellátása is.

A nyugellátásra való igény a 25. éves életkornál és 10 évi tényleges szolgálat után kezdődik, azonban ha valaki a szolgálat teljesítése közben es által oly sérülést szenved, hogy e miatt a testületet elhagyni kénytelen, akkor tekintet nélkül korára és szolgálati idejére legutóbb élvezett illetékének kétharmadát kapja nyugdíj gyanánt.

Az intézmény szolgálati utasítását, valamint a vidéki csendőrséggel való együttműködésre vonatkozó szabályt (Instruks for Statspolitiet og Reglement for det Sainvirken med det stedlige Politi) az igazságügyminiszter adta ki 1911-ben. Ezen utasítás és szabály szerint ezen intézmény tagjai (a kik egyébiránt hivatalnok számba vétetnek) kötelesek főnökük parancsait, valamint a területileg illetékes rendőrmester (Politimeister, valószínűleg megfelel a rendőrkapitány állásának), úgyszintén helyettese felhívásait teljesíteni. A portyázásra, valamint az ellenőrző szolgálatra vonatkozó részletesebb utasítást a főnök adja ki. Minden rendőr szolgálati könyvet vezet a teljesített szolgálatokról.

A legénységnek az egyes állomásokra való beosztása és azok szolgálatának szabályozása a főnök hatáskörébe tartozik.

A legénységnek tilos valamely mellékkeresetet üzni, vagy más állami hivatalnál szolgálatot teljesíteni.

Szolgálati utazásai, úgyszintén portyázásai alkalmával köteles a rendőr szolgálati állomásával az állandó összeköttetést — lehetőleg távbeszélőn — fenntartani.

Ajándékot elfogadni tilos. A főnök kivételesen felmentheti a rendőrt e tilalom alól. Ajándéknak engedély nélküli elfogadása a nyugdíjra való igény elvesztése mellett elbocsátást és büntetőbirósági eljárást von maga után.

A rendőr köteles nemcsak az összes törvényeket ismerni, hanem tanulmányoznia kell még azon körlet szabályait és rendeleteit, a hová szolgálatilag be van osztva.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsorlása. — Árjegyzék minden hangszeről külön küldetik.

A szolgálati titok kifecsegése és részegség elcsapatással büntetettik.

A vidéki városok rendőrmesterét akadályoztatása, vagy távolléte esetén a nyomozó rendőr helyettesíti.

Valamely már megkezdett szolgálati működést a nyomozó rendőr csakis a rendőrmester engedélyével hagyhat abba, kivéven ha valamely súlyos bűncselekmény helyszínére rendeltetik.

Ha a nyomozó rendőr hosszabb időre vétetik valamely cselekmény nyomozásánál igénybe, akkor erről a főnöknek a szolgálati beosztás megváltoztatása végett jelentés teendő.

A nyomozó rendőr és a rendőrmester közötti szolgálati nézeteltérések esetén a nyomozó rendőrség főnöke döntő forum, a kinek utasításai feltétlenül teljessitendők.

Hogy a nyomozó rendőr mikor viseljen egyenrubát, azt a főnök batározza meg esetről-esetre.

A nyomozó rendőr feltartóztathat minden oly egyént, a ki szerinte bűncselekményt elkövetett, vagy annak gyanújával terbeltetik, sőt kibágás esetén is van letartóztatási joga, ha szökéstől kell tartani.

Őrizetbe vehet, a vagyon ellen elkövetett bűncselekményért, koldulásért és dologkerülésért már büntetett oly egyéneket, a kik megengedett és tisztességes foglalkozást felmutatni nem tudnak.

Kihágás esetén, ha a tettes neve, lakása ismeretes, vagy ha személyazonossága kétségtelenül megállapított, tilos a letartóztatás vagy őrizetbe vétel.

A letartóztatott egyén mindenkor a bűncselekmény helyszínén területileg illetékes bíróságnak adandó át.

Ha a nyomozó rendőr beigazolta rendőri voltát, jogosult minden oly ellentállást, melylyel szolgálati működésének megakadályozása céloztatatik, erőszakkal letörni. Ilyenkor azonban ügyelnie kell, hogy az erőszak csakis oly mértékben alkalmaztassék, a milyen a csel elérésére okvetlenül szükséges.

Fegyvert csakis végezükség esetén használhat. A jogos ok nélküli fegyverhasználat büntetőbírósi eljárás tárgyát képezi.

A letartóztatott egyén megmozgatható. A mozgatás akként foganatosítandó, hogy ne legyen bántó színezete. Nőket csakis nők mozgathatnak meg. Ha mozgatás nem foganatosított, a kíséréskor ügyelni kell arra, hogy a tettes valamely bűnjelt el ne tüntessen.

A nyomozó rendőr jogosult valamely magánháza behatolni, ha abba egy gonosztevő menekült, vagy ha abban bűncselekmény követtetett el, vagy annak elkövetése terveztetik, vagy ha valamely vendéglőben vagy korezmában oly nagyfoku rendezavarás van, hogy az a nagyközönséget botránkoztatja. Ilyenkor erőszak csak akkor alkalmazható, ha a nyomozó rendőr igazolás daczára ellentállásra akad.

Házkutatás csakis a vizsgálóbíróval egyetértőleg foganatosítható. Ha a házkutatás nem hajtható végre hula-

déktalanul, a nyomozó rendőr figyelő örök felállításával biztosítja a sikert, nehogy a bűnjelek megsemmisítenek.

A rendőrmester jogosult a nyomozó rendőrség főnökének személyes megjelenését kérni igen súlyos esetek kiderítéséhez. Ily esetekben egyébiránt az igazságügy-miniszter szokott intézkedni, hogy a nyomozást a főnök vezesse és irányítsa.

Szolgálati mulasztásokat a főnök 40 koronáig terjedhető pénzbírsággal, az évi fizetés tizenkettedrészének visszatartásával, vagy bárom havi felfüggesztéssel büntethet.

A katonai büntetőtörvény ismertetése.

Irta: Justus.

(Folytatás.)

Más (közönséges) büntettek különböző nemeiről.

A katonai törvénykönyv e részében tárgyalt büntettek, a törvény 332. §-a szerint;

1. vagy a közbiztonságot támadják meg:

a) közvetlenül az állami kapcsolatban, pl. a felségárulás, a felségsértés s a császári és királyi ház tagjainak megsértése;

b) a közintézkedésekben: pl. a közcsendháborítás, a fölkelés, a lázongás;

c) a közbizalomban: pl. a közhitelpapírok és a fém-pénz hamisítása által;

2. vagy az egyes ember biztonságát sértik:

a) személyében, pl az erőszakos nemi közösülés, a megfertőztetés, a fajtalanság egyéb büntettei, a gyilkosság, az emberölés, a magzatelhajtás, a gyermekkitévés és a súlyos testi sértés;

b) vagyonaiban: pl. a gyujtogatás, a lopás, a sikkasztás, a rablás, a fosztogatás és a csalás;

c) a szabadságában: pl. a nyilvános erőszakoskodás, a hivatalos vagy szolgálati hatalommal való visszaélés; s végül

d) egyéb jogaiban: pl. a vallásháborítás, a rágalmazás és becsületsértés által.

A fentebbi 1. pont a), b), c) alpontjaiban felsorolt büntettek a csendőri bíráskodásban talán sohasem fordultak elő, de nem is tehető fel egy esendőrről vagy csendőrtisztéről, hogy ily dolgokra ve emedjék. Visszatartja őt ettől a Legfelsőbb Hadúr iránti alázatos tisztelet, a hazaszeretet és szigorú katonai fegyelmetettsége.

Ez okból az ott felsorolt büntettek ismertetését megelőzőm is.

A 2. pont alatt felsorolt büntettekkel azonban — kivéve a vallásháborítást, a magzatelhajtást, gyermekkitévést és a kettős bázasságot — már gyakran találkozunk a csendőri bíráskodás terén is.

Lássuk hát elsősorban a kbtk. IV. fejezete alatti nyilvános erőszakoskodást.

Ez a büntett és különféle nemei lényükben meg-

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát
mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**, Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

felelnek a polgári büntetőtörvénykönyv 163—177. és a 350—354. §-ai alatt tárgyalt hatóság, hatósági közegek és magánosok elleni erőszak és a zsarolás büntetnének de azoknál súlyosabb méretű büntetésekkel sújtatnak.

Lássuk pl. a 362. §. alatti nyilvános erőszakoskodás büntetést, a melyet a csendőr idegen tulajdonnak gonoszságból való megrongálása által követ el.

E szakasz szerint az idegen tulajdonnak gonoszságból való rongálásai a nyilvános erőszakoskodás büntetést képezik, ha

a) a kár, a mely bekövetkezett avagy a tettesnek szándékában volt, 25 frt-ot (50 K-t) meghalad; vagy a kár nagyságára való tekintet nélkül, ha

b) a gonosztettből az emberi életre, egészségre, testi biztonságra vagy nagyobb kiterjedésben mások tulajdonára nézve veszély keletkezhetik; vagy ha

c) a gonoszságból való rongálás vasutakon, üzessenen bár azok gőzerővel vagy anélkül, vagy az azokhoz tartozó építményeken, gépeken, szállítási és más eszközökön, vagy azok üzemére szolgáló egyéb tárgyakon, vagy gőzhajókon, gőzgépeken, gőzkatlanokon, vízműveken, hidakon, bányakészülékekben, vagy általában különös veszélyes viszonyok között követték el.

Az a) pont alatti büntett ismertetéséül megemlítem, hogy ez egy ajtó betörése, egy drágább kabát tönkretévése által elkövethető, csak éppen az kell hozzá, hogy az a cselekmény, a melynek véghezvitele közben a kár okoztatott, jótalan legyen. Az pedig, hogy a csendőr e büntett elkövetésekor szolgálatban állott-e, vagy szolgálaton kívül volt, a cselekmény minőségén mit sem változtat.

Az a) pont alatti büntett büntetése hat hónaptól egy évig, a b) és c) pontok alattiaké pedig egy évtől öt évig s a gonoszság és a veszély nagyságához képest tíz évig is terjedhető súlyos börtön.

Ha pedig a rongálásból mások egészségére, testi biztonságára, vagy nagyobb kiterjedésben tulajdonára nézve valamely baleset valóban keletkezett, akkor a bűnösök tíz évtől husz évig terjedhető, különös súlyosító körülmények között életfogytig tartó súlyos börtönnel büntetendők.

Végül, ha az ily rongálásnak emberhalál lett a következménye s azt a tettes előre láthatta, kötélt általi halállal fog büntettetni.

Zsarolás által elkövethető a nyilvános erőszakoskodás büntette, ha a tettes valakin valóban erőszakot követ el a végett, hogy azt valaminek teljesítésére, eltűrésére vagy elmulasztására kényszerítse, a mennyiben cselekménye súlyosabban büntetendő büntettet nem képez.

A hivatalos vagy szolgálati hatalommal való visszaélés és az erre való csábítás.

A kbt. 380. §-a szerint: minden állami vagy községi hivatalnok, úgyszintén minden más közszolgálatban bit (eskü) alatt vagy anélkül alkalmazott egyén, a

ki azon hivatalban vagy szolgálatban, a melyre kötelezve van, a rábizott hatalommal vagy szolgálati állással bármiképen visszaél oly célból, hogy valakinek, legyen az bár az állam, valamely község vagy más személy, kárt okozzon: a hivatalos vagy szolgálati hatalommal való visszaélés büntetést követi el, tekintet nélkül arra, hogy önhaszon, szenvedély vagy más mellékcélzat által csábította magát a büntetetre.

E szakasz alá esik a vallomásra birás céljából való bántalmazás, a büntettesektől bűnjelként elkobzott tárgyak, értékek, pénzek stb. önhatalmulag való visszatartása, elajándékozása, eladása, a minden ok nélkül való súlyosabb természetű s hosszabb kínzással párosult bántalmazás, ajándéknak abból a célból való elfogadása, hogy az ajándékozóval szemben, valamely bűncselekmény miatti szolgálati eljárás során a csendőr hivatalos vagy szolgálati kötelességének törvényszerű teljesítésétől eltántorítottassa; rövidebben kifejezve: a ki magát akár pénz, más tárgy, vagy ígélet által megvesztegettetni engedi.

E büntettek büntetése a kbt. 382. §-a szerint egy évtől öt évig terjedhető súlyos börtön, a mely a gonoszság és a kár nagyságához képest tíz évre is felemlhető.

Az a csendőr-egyen pedig, a ki bajtársát a fentebbiek közül bármelyik büntett elkövetésére rábeszéli, szóval kötelességének megszegésére csábítja, a törvény 384. §-a szerint hat hónaptól egy évig terjedhető börtönnel, vagy csalárdság vagy valósággal okozott tetemes kár esetében egy évtől öt évig terjedhető súlyos börtönnel büntetetik.

Az erőszakos nemi közösülés.

A kbt. 404. §-a szerint, a ki valamely nőszemélyt veszélyes fenyegetés, valósággal véghezvitt erőszakoskodás vagy érzekeinek csalárd elkábítása által az ellenállásra képtelenné tesz s azt ily állapotban házasságon kívül való nemi közösülésre használja: az erőszakos nemi közösülés büntetést követi el.

E büntett büntetése a kbt. 405. §-a szerint öt és tíz év közötti súlyos börtön.

Ha azonban az erőszakos nemi közösülés a megsértett nő egészségére vagy éppen életére nézve jelentékenyen ártalmas következménye volt, akkor a büntetés 10 és 20 év közötti időre emelhető fel; ha pedig a sértett nőnek halálát okozta, életfogytig tartó súlyos börtönbüntetésnek van helye.

Ugyanezen büntetések érik azt, a ki az ő közreműködése nélkül védképtelen vagy öntudatlan állapotba jutott nővel vagy 14 évet még be nem töltött leánnyal házasságon kívül nemileg közösül.

Büntett gyanánt büntetetlenek a fajtalanság következő nemei is:

I. A természetelleni fajtalanság állatokkal vagy ugyanazon nemű személyekkel.

BUTOR

középánzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
SBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegység ingyen. :: Telefon 68—59.

BUTOR

Büntetésük egy évtől öt évig, különös súlyosító körülmények mellett tíz évig is terjedhető súlyos börtön.

II. A vérfertőzés, a mely föl- és lemenő ágbeli rokonok között követtetik el, eredjen bár rokonságuk házas-ságából vagy házasságon kívül való születésből.

Büntetése hat hónaptól egy évig terjedhető börtön.

III. Az elcsábítás, a mely által valaki a felügyeletére vagy nevelésére bízott személyt (mostoha vagy örökbe fogadott gyermeket) valamely fajtalanság elkövetésére vagy eltűrésére ráveszi.

IV. A kerítés, a mennyiben általa ártatlan személy csábított el, s ha szülők vagy gyámok gyermekeik, illetve gyámoltjaik irányában válnak bűnösökké.

Büntetésük egy évtől öt évig terjedhető súlyos börtön.

A gyilkosság és emberölés.

A kbtk. 412. §-a szerint az, a ki valamely ember ellen, azon szándékkal, hogy őt megölje, akképen cselekszik, hogy abból ennek vagy más embernek halála következett be: a gyilkosság büntetében válik bűnössé.

A gyilkosság nemei.

1. Az orgyilkosság, a mely méreg által vagy különben álnok módon vitetik véghez.

„Álnok mód” alatt értjük: lesből, oroszva való lelővést, leszurást; vak embernek mély vízbe való bedobását, a meggyilkolni szándékoltnak védelmi eszközétől előzetesen észrevétlenül való megfosztását; pl. ha két, töltött fegyverrel ellátott egyén egyike a másiknak fegyveréből, mielőtt az ellen támadást intézne, észrevétlenül kiszedi a töltényeket.

2. A rablógyilkosság, a mely valamely idegen ingó dolognak az illető személy ellen alkalmazott erőszak útján való birtokba kerítése végett követtetik el.

3. A felbérlet gyilkosság, a melyre valaki felbérletett, vagy egy harmadik személy által más módon rábiratott.

4. A közönséges gyilkosság, a mely a felhozott súlyos nemek egyikéhez sem tartozik.

A 415. §. szerint, minden véghezvitt gyilkosság, mind a közvetlen gyilkoson, mind azon, a ki őt netalán felbérlette vagy a ki közvetlenül a gyilkosság végrehajtásánál maga is tetteges közrátévással vagy tevékenyen közreműködött: kötélt általi halállal büntetendő.

A kísérletnél — közleményem előbbi részében — már felemlítettem, hogy a katonai büntetőtörvény valamely bűncselekmény kísérletét éppen úgy bünteti, mintha ugyanaz a cselekmény valósággal véghezvitetett volna.

A gyilkoságnál azonban kivételt tesz a törvény, a mennyiben a megkísérelt — de véghez nem vitt — közönséges gyilkoságnak tettesét öttől tíz évig, a súlyosabb nemű gyilkosságok megkísérlőit pedig tíz évtől husz évig terjedhető súlyos börtönrel rendeli büntetni.

Emberölésnek minősül a cselekmény, ha a sérelem, a mely által valaki életét veszttette, nem ölési, de mégis más ellenséges szándékkal okoztatott.

Az emberölés büntetése öt évtől tíz évig, különös körülmények között 10 évtől 20 évig terjedhető súlyos börtön.

Ha valaki többektől szenvedett bántalmazás alkalmával megöletett, akkor mindenki, a ki rajta halálos sérülést okozott, az emberölésben válik bűnössé.

De ha a balál csak az összes sérülések vagy bántalmazások következtében állott be, vagy ha többek általi bántalmazásokból származó halálosotnál nem állapítható meg, hogy ki okozta a halálos sérülést, akkor mindazok, a kik a megöltre kezüket rávetették, a súlyos testi sértés büntetében mondatnak ki bűnösöknek s egytől öt évig terjedhető súlyos börtönre ítéltetnek.

Ugyancsak eme bűncselekmények sorrendjében intézkedik a katonai büntetőtörvény a magzatelbajtás büntetéséről is, de az erről szóló öt szakaszban nem tesz különbséget a büntetés kiszabásánál, mint azt a polgári büntetőtörvény vonatkozó részénél találjuk, a felett, hogy a magzat törvényes házasságból származott-e vagy sem.

Mínthogy pedig igen gyakori eset, hogy csendőr-egyének szerelmi viszonyt folytatnak s e viszony következményekkel is jár, az meg éppen közismert dolog, hogy leginkább az ilyen nők igyekeznek viszonyuk következményeit tiltott uton, bűnös manipulációkkal eltüntetni. Ha pedig rajtavesztenek s törvény elé kerülnek miatta, a büntetéstől való féltükben, meg hogy velük együtt mások is büntetés alá kerüljenek, a magzatelhajtásban való közreműködőket, esetleg a gyermek atyját is bűnrészesességgel vádolják.

Nem tételezhető ugyan fel, hogy egy csendőr ilyesmihez büntársul adja magát, a kisértésnek való erősebb ellenállás czéljából mégis jó lesz figyelembe venni, hogy a kbtk. 425. §-a szerint az az atya, a ki ebben a büntetben bűnrészesé válik, ha a cselekmény csak a kísérletnél maradt és az elvetélés nem következett be, hat hónap és egy év közötti börtönrel, de ha a magzatelhajtás megtörtént egy és öt év közötti súlyos börtönrel fog büntetettetni.

A súlyos testi sértés.

A kbtk. 431. §-a szerint az, a ki valamely ember ellen nem ugyanazzal a szándékkal, hogy azt megölje, de mégis más ellenséges szándékkal oly módon cselekszik, hogy abból annak legalább 20 napig tartó egészségháborítása vagy hivatásának betöltésére legalább 20 napig való képtelensége, elmezavarodása vagy súlyos sérülése keletkezett, a súlyos testi sértés büntetében válik bűnössé.

Ugyancsak e büntett vádja alá kerül a 432. §. szerint az is, a ki édes szüleit, vagy valamely katonai sze-

GYERÜNK CSAK!!
 BESZLŐGÉPET ÉS LEMEZT, FUVÓS ÉS VONÓS HANGSZERT
 GYALMAGYI ÓRÁT, CSZTERFÉLET, REVOLVERT, LÁTSZÓVET
 TÁNYKÉPEZŐGÉPET, HARMONIKÁT
 CSOKI VÁSÁRLÁS ÉLŐSÍTÉSE

SZÁNTÓ LAJOS
 SZEGEDRE, (VÁROSI BŐRHÁZ) VÁSÁROLNI!!

SEM TUCSOK ARU
 NEM ÜRES REKLÁM!!
 JO HIRRE VU CSOKI
 KEZÉSKEDIK MINDENHEZ!!

GYERÜNK CSAK

Csendőr urak személyes jó ismerősök
 sűkhöz és régi üzletbarátjukhoz

SZÁNTÓ LAJOS-hoz
 SZEGEDRE, (VÁROSI BŐRHÁZ) VÁSÁROLNI!!

Csendőrségi strapa kerékpárt és varrógépet,
 hangverseny gramofont és finom Angyalos-
 lemezt, Pathé tünélküli beszélőgépet, cimbalmot,
 harmonikát, cszterát, tamburcizát, órák, ékszer-
 félet, önbortváltót, villanyos kézi és zeblámpát,
 látszóvet, revolvert, lényképezőgépet és háztartási
 tárgyakat. — Nagyon ked. özö részletfizetésre!
 Képes nagy árjegyzékem ingyen küldöm!

Skót polgári házasság Græna-Greenben.

mélyt, köztisztviselőt, lelkészt, tanut vagy szakértőt, hivatásuk vagy szolgálatuk teljesítése közben, vagy e miatt szándékosan testében megsért, ha ez a sérelem 20 napi gyógytartamot nem is vesz igénybe.

A súlyos testi sértés fent felsorolt büntetteinek büntetése hat hónaptól egy évig terjedhető börtön, a mely azonban súlyosító körülmények között öt évre emelendő fel.

Azonban, a 434. §. szerint:

a) ha a bár magában véve csekély testi sértés oly eszközzel s oly módon vitetik véghez, a mely közönségesen életveszélylyel jár, vagy a súlyos testi sértés okozására irányuló szándék más módon bebizonyul, habár a dolog csak a kísérletnél marad is; vagy

b) ha a sértésből legalább is 30 napig tartó egészségháborítás vagy hivatásra való képtelenség keletkezett; vagy

c) ha a sérülést előidézett cselekmény a sérültre nézve különös kinokkal járt; vagy

d) ha a megtámadás másokkal való összebeszélés folytán létesült szövetségben vagy álnok módon történt s belőle a 431. §-nál említett következmények valamelyike keletkezett; vagy

e) ha a súlyos testi sértés életveszélyessé vált: akkor büntetésül egy és öt év közötti súlyosított súlyos börtön mondandó ki.

Az a) pont alatti azon kifejezésre: «oly eszközzel s oly módon vitetik véghez, a mely közönségesen életveszélylyel jár», tájékozásul megjegyzem, hogy ez olyan esetekre vonatkozik, mikor a csendőr valaki felé karddal vágást, vagy szuronynyal szurást intéz, de a megtámadott vagy más valaki a vágást, illetőleg szurást annyira elhárítja, hogy csak könnyű (20 napon aluli gyógytartamu) testi sérülés keletkezhetik; vagy ha a fejre intézett kardvágás a kivédésre felemelt kart, vagy ha a test törzse, illetőleg nemesebb testrészek felé irányított vágás vagy szúrás, bármiféle okból nem az illető testrészt éri és a test más részén is csak könnyű testi sérülést okoz: a cselekmény, az idézett kifejezés értelmében a megkísérelt súlyos testi sértés büntettének fog minősítettetni.

Az a körülmény, hogy ez szolgálatközben vagy szolgálaton kívül szórákozás közben követtetik-e el, a minősítésre semmiféle befolyással nincs, a büntetés kiszabásánál is esetleg csak akkor és annyiban, a mennyiben e büntett elkövetésével kapcsolatosan más büntendő cselekmény is követtetnék el s így bűnhalmazat forogna fenn.

A mi pedig a c) pont alatti «nagy kinokkal» járó cselekményt illeti, ez alatt hosszasabban tartó bántalmazás, farkasguzsba kötés, talpverés vagy ököllel való gyomronlökődés értendő, a mely bántalmazásnak elszenvedése, köztudomás szerint, nagy kinokkal járhat.

A törvény 435. §-a szerint továbbá, ha a súlyos testi sértés büntettéből:

a) a sérültre beszélőképességének, látásának vagy hallásának elvesztése vagy maradandó gyengesége, nemzőképességének, félszemének, félkarjának vagy egyik kezének elvesztése vagy valamely más feltűnő megcsönkítés vagy elcsufítás; vagy

b) örökös sinlődés, gyógyíthatatlan betegség vagy a kigyógyulás valószínűségét kizáró elmeháborodás; vagy

c) a sérültnak hivatására való örökös képtelensége következett be: akkor a súlyos börtönbüntetést öt és tíz év közötti időtartamban lesz kiszabandó.

Ha pedig több ember között támadt verekedés közben, vagy ha egy avagy több személyen elkövetett bántalmazás alkalmával, valaki súlyos testi sértést szenvedett, akkor mindazok, a kik súlyos testi sérülést ejtettek, a törvény 433—435. §-aiban ismertetett büntetési tételek alkalmazandó mérvének megfelelően vonandók felelősségre.

Ellenben, ha az okozott súlyos testi sértés csak a többek által ejtett sebzések vagy bántalmazások összehatása által keletkezett, vagy ha nem állapítható meg, hogy ki ejtett súlyos testi sértést, akkor mindazok, a kik a sérültre kezüket rávetették, a súlyos testi sértés büntettében mondatnak bűnösöknek és hat hónaptól egy évig terjedhető börtönnel fognak büntettetni.

A lopás és a sikkasztás.

A kbtk. 475. §-a szerint az, a ki saját előnye végett idegen ingó dolgot másnak birtokából annak beleegyezése nélkül elvesz, lopást követ el.

A lopás a 458. §. értelmében büntetté válik az összeg nagyságánál, vagy az elvett dolog, vagy a tett s végül a tettes minőségénél fogva.

Az összeg nagysága büntetté teszi a lopást, ha az összeg vagy az ellopott dolog értéke 50 koronánál többre rug.

Az összeg számításánál nem tesz különbséget, hogy ez az összeg vagy érték egy vagy több egyidejű, vagy ismételt lopásból származik-e, vagy hogy egy vagy több tulajdonostól vétetett-e el; vagy hogy a lopás egy vagy több különböző tárgyon követtetett-e el.

Megjegyeztetik, hogy a lopott dolog értéke nem a tettes előnye, hanem a meglopottnak kára szerint számítandó ki.

Ha valamely lopást több társ követett el, akkor az, az ellopott jószágnak elosztására való tekintet nélkül, minden büntársnak az ellopott tárgy teljes értéke szerint számíttatik be.

A 461. §. szerint a tett minőségénél fogva, a lopott összegre vagy értékre való tekintet nélkül, büntetté képez a lopás:

a) ha a tolvaj valamely oly fegyverrel, a melynek viselésére ő hivatásánál fogva kötelezve nincs, vagy más, a személyes biztonságra veszélyes eszközökkel volt el látva; vagy

b) ha a lopáson éretése alkalmával a lopott dolog megtartatása végett valaki ellen valóságos erőszakot vagy veszélyes fenyegetést használt; vagy

c) ha a lopást többen valamely épületbe vagy hozzátartozó helyiségbe való bemászás, betörés, avagy valamely épület vagy az épülethez tartozó bármely helyiség zárt ajtajának bármiképen eszközölt kinyitása által követik el.

A 462. §. szerint szintén a tett minősége folytán minősül büntetté a lopás, de csak akkor, ha a lopott dolog értéke 10 koronánál többre rug és ha a lopás

a) tűzvész alatt, ellenség közelében, vízvészely, közvagy a meglopottat különösen ért — szorongattatás idején;

b) istenitisztelekre szentelt helyen;

c) egy vagy több tolvajtárs társaságában a 461. §.

c) pontja alatt felemlített eseteken kívül;

d) egy tettes által: betöréssel vagy bemászással, ha mindjárt el nem zárt tárgyakon is;

e) elzárt tárgyakon, a mikhez különösen a peosét alatt őrzött tárgyak is tartoznak;

f) ha a falopás bekerített erdőségből vagy az erdőség tetemes megrongálásával;

g) ha a lopás tóban levő balakból;

h) ha vadak közül és pedig vagy bekerített erdőségből, vagy különös merészséggel, vagy ezt mintegy rendszer mesterség gyanánt tűző tettes által követtetett el.

Az ellopott dolog minőségénél fogva a 463. §. szerint büntetté válik a lopás és pedig az összegre való tekintet nélkül, ha

a) valamely közvetlenül istenitisztelekre szentelt tárgyon, a vallási gyakorlatot sértő megbecsteléssel; vagy

b) valamely ostrom alatt levő vagy körülzárt, vagy az ellenség által védett más helynek élelmi vagy védelmi szerein; s végül ha

c) vasutakon, gőzhajókon vagy az állami táviró bármely alkatrészein követtetik el.

Az ellopott dolog minőségébe képest büntetté válik még a lopás a 464. §. szerint, de csak ha a lopott dolog értéke 10 koronánál többre rug és ha

a) lőszeren, tűzéri vagy hadtengerészeti vagy vonon, kincstári fegyvereken, lovakon, kocsikon vagy felszerelési tárgyakon;

b) élelmi vagy ruházati készleten vagy más kincstári vagy vonon;

c) legelőn vagy hajtás alatt levő marhán;

d) a mezőn vagy a fán levő terményeken, sőt azon országokban, a hol a selyemhernyótenyésztés az ipar és mező gazdaságnak egyik ágát képezi, selyemhernyók etetésére szolgáló operfaleveleken;

e) földmívelési eszközökön a mezőről;

f) a bányák belsejében földszínen való munkálatoknál, salakhalmbokban vagy földolgozási műhelyekben levő ásványokon, szerszámokon vagy eszközökön követtetett el.

A 465. §. szerint a tettes minőségénél fogva, az összegre való tekintet nélkül, büntettet képez a lopás:

a) ha az őrség vagy fedezet legénysége azon jószágon, a melynek őrzésére vagy fedezetére kirendeltetett, követi el vagy másnak ugyanezt tudva elkövetni megengedi;

b) ha a katona bajtársát, előljáróját vagy feljebbvalóját vagy utóbbiak az alárendeltet vagy alattast meglopják.

Ez utóbb jelzett pont a büntett minősítésénél akkor is alkalmazást nyer, ha valamely honvéd (csendőr) oly időben, a midőn a honvéd (úgy is mint csendőr) bírósági hatalom alatt áll, a bajtársi lopást a fegyveres erőhöz tartozó s katonai (honvéd) bírósági hatalom alatt álló egyén kárára követi el.

A tettes minőségénél fogva, de csak abban az esetben, ha az ellopott dolog értéke a 10 koronát meghaladja, a 466. §. szerint büntetté válik a lopás, ha az valamely beszállásolt katona által szállásadóján vagy ennek a családján követtetik el.

Ha a lopás csupán a tettes minőségénél fogva (465. és 466. §-ok) minősített büntettnek, akkor a büntetés vagy büntetéses cselekménye a 467. §. szerint büntettnek nem tekintendő.

Az eddig felsorolt lopás büntetetei, ha hozzájuk egyéb súlyosító körülmény nem járul, hat hónaptól egy évig, súlyosító körülmények között pedig egy évtől öt évig terjedhető súlyos börtönnel büntetendők.

A 469. §. szerint azonban, ha a lopott dolog értéke 600 koronánál többre rug; vagy ha a lopás különös vakmerőséggel, erőszakkal vagy csalárdssággal követtetett el; vagy ha a tolvaj a lopáson éretése alkalmával a lopott dolog megtartatása végett valaki ellen valóságos erőszakot használt, vagy veszélyes fenyegetéssel élt, . . . öt évtől tíz évig terjedhető súlyos börtönt kell kiszabni.

Maga az a körülmény, hogy valamely lopás éjjel követtetett el, még nem minősíti a cselekményt büntetté, ha az egyébként nem büntett volna; de a büntetési idő meghatározása vagy a súlyosítások alkalmazása útján mégis szigorubbán büntetendő, mintha az hasonló körülmények között nappal történt volna.

(Folyt. köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A házasság történetéből.

Képpel.

A család-alakítás céljából férfi és nő közt kötött benső viszony sok változáson ment keresztül az idők folyamán, míg az egynejséghez eljutott. A patriarkhális család egynejsé volt, ámbar itt is találunk egyes kivételt, pl. Ábrahám és Jákob éppen feleségeik ösztönzésére lesznek többnejsé; különösen a törzsfők és gazdagabb egyének tartanak még több feleséget. Igazi házasság nem tűnik föl a magánvagyon keletkezése és annak vonal szerinti öröklése előtt.

A kezdetleges házasságkötés igen sokféle volt és némelyik kiválóan szép. A zsidók, mint mindent úgy a házasságot is az úr rendelkezésének tartották, de megkötését polgári cselekménynek tekintették, mint külső köteleket. A görögöknél, mint más polgári cselekmény, úgy a házasság is egészen az állam érdekében történt, ezért büntették meg a ki *későre*, nem hozzá illőleg, vagy egyáltalában *mev sem* nősült. A megkötésnél, mivel némi vallási mozzanatot is láttak benne, áldoztak a házassági isteneknek: Herának, Artemisnek stb. A rómaiaknál háromféle házasság volt szokásban: *confarreatio*, *coemptio* és *us*; vallásos szertartással csak a (*confarreatio*) Flamines Majores-ek házassága köttetett, a más kettő a nélkül.

A kereszténység előtti népek tehát a házasságot, habár némi vallási mozzanatot láttak is benne, inkább természet oldaláról fogták fel, úgy hogy a vallás-erkölcsi oldal e mellett csaknem elenyészett.

A római világbirodalom nagysága tetőpontján dobzódásokba merül, szétrombolja a családi életet s ezzel együtt az erkölcsöket. Eltűnik az előbbi igazságosság, jellemesség; a tiszta családi élet helyett kicsapongás, erköletelenség kap lábra s általában az egész társadalom hanyatlásnak indul. Julius Caesar azt indítványozza a szenátusban, hogy a rómaiaknak engedjék meg a kétős házasságban élést. A természeti törvény áthágása, az erkölcsiség s ezzel együtt az alap szétrombolása miatt a hatalmas birodalom haldoklik.

Ekkor lép föl a kereszténység, mint visszahatás, új, eszményibb alappal, a *szeretet* elvével, fennen hirdetvén az apostolok szavaival: „férfiak szeressétek a ti feleségeiteket, mint tulajdon testeiteket, mert a ki szereti az ő feleségét, önmagát szereti”; tanítva továbbá, hogy „sem a férfi nő nélkül, sem a nő férfi nélkül nincsen az urban.” A kereszténység tehát tiszta családi életet teremt az által, hogy a nőt eddigi alárendelt helyzetéből az őt megillető helyre emeli a szeretet kötelekével.

Az első keresztények házassági viszonyaiban a római jog volt irányadó. Polgári törvények szerint megkötött a házasság és ezután az egyház megáldotta. Lassanként azonban a házasságkötés egészen az egyház kezébe ment át. Eleinte meg volt ugyan a keresztények joga házasságot kötni a római jog szerint, de ezt az egyház nem tartotta tisztességesnek. Mind nagyobb és nagyobb tért nyert az egyház, mind több befolyást gyakorolt a házassági ügyekre; de a IX-ik század előtt meg nem volt teljes birtokában. Végre VII-ik Gergely 1085-ben a házasságot sakramentumnak nyilvánította, mely szerint abban többé semmi földi viszony nincs, hanem természetfeletti kegyelmet közöl. Másfelől a *coelibatust* vitte keresztül, csakhogy az egyházat hatalmasá tegye. Majd a tridenti zsinat betetőzi ez irányt, a mennyiben 1563. november 12-én tartott 24-ik ülésében (első canon) dogmává emeli, anathemával sújtván egyszersmind azokat, kik a házasság szentségét tagadják; a 12-ik canonban ugyancsak átok terhe alatt azt kizárólag az egyházhoz tartozónak nyilvánítja és így az államtól teljesen elveszi.

Az egyház a házasságot teljesen vallási ténynek vévén, körülszancsolta azt számtalan rendszabállyal, megtiltotta a rokonság és sógorság 7-ik fokán belől házasságot kötni, ezt később a 4-ik fokra szállította le.

A reformáció a házasság ügyében is nevezetes változásokat hozott létre. Luther a római dogmát megdönti. „Ugyan mit jelentsen az — így szól — hogy a házasságot megtiltják, hiszen az természeti jogon alapszik. E tilalom olyan, mintha megtiltanák az evést, ivást és

alvást. Ez távol legyen tőlünk, mert a mit isten teremtett és rendelt, azt megváltoztatni vagy megtiltani hatalmunkban nem áll.” A házasság körüli eljárásról pedig így nyilatkozik: „A szerződés körüli eljárást az urak és tanácsosoknak átengedem, de ha tőlünk kívánatik a jegyeseket a templomban megáldani, érettök imádkozni vagy őket meg is esketni, ezt tenni kötelesek vagyunk.” Brenz a württembergi reformátor pedig azt tanította, hogy „a házassági szerződés, mint más világi egyezés, leghelyesebben szintén a tanácsbázakban vagy más közögyi nyilvános, becsületes polgári helyeken intézendő el.” A wittembergi konzisztoriumnak egy peres ügy alkalmával ez volt nyilatkozata: „miután nagyon elharapózik az a szokás, mely szerint a jegyesek az esketés előtt egy lakásra mennek lakni és együtt élnek, nem ajánlható ellene büntető rendszabályokkal föllepni, mert a megtörtént eljegyzés köztök valódi házasságkötést képez és ők igazi házastársaknak tekintendők.”

E nyilatkozatokból látható, hogy Luther és társai a polgári batóságot illetékesnek, sőt jogosnak tartják, a jegyesek tetszésére bízván kikérni az egyház áldását, s a prot. egyház a házasságnak úgy természeti, mint vallás-erkölcsi oldalát tekintetbe véve, az államra bizza a házassági törvény alkotását. De a katolikus egyház a szentséggé tett házasságon nem akarva változtatni: az államok kényszerülve voltak oly eszközt gondolni ki, melylyel a polgárok védelme biztosíttassék. Így jött létre a *polgári*, vagyis nem egyházi, hanem állami hivatalnok előtt köthető házasság, melynél az egyházi forma nincs is polgárilag megszabva.

Franciaországban 1787-ben nov. 28-án XVI. Lajos kibocsátott ediktumában a protestánsoknak megengedtetik, még pedig a kath. hit letétele nélkül, tetszésük szerint, vagy kath. lelkész előtt, vagy királyi bíró előtt kötni házasságukat. Majd 1791-ben a törvény a házasságot „egyedül polgári szerződésnek tekinti és az előbb csak kivételesen megengedett polgári házasságkötés 1792. szept. 20-án általános törvénynyé lőn emelve, minden francia számára és e mellett Franciaország meg is maradt.

A *porosz* állam rajnai tartományaiban, melyek egyideig Franciaországhoz tartoztak s egyáltalában francia törvényeknek voltak alávetve, a már egyszer bevezetett polgári házassági törvény megmaradt. Úgyisint Franciaország példájára a polgári házassági törvényt hozták be a bessenzi és bajor rajnai tartományok is.

II. József még 1785-ben, tehát Franciaország előtt egy kibocsátott patensében polgári szerződésnek nyilvánítja a házasságot.

De mindezek előtt vitetett be a fakultatív polgári házasság *Hollandiába* és nyugati Frieslandba, már 1580. évi ápril 1-én. Később 1586-ban e törvény az egész *Németalföldre* kiterjesztetett, míg végre e század elején behozták a kötelező polgári házassági törvényt és ez van érvényben maig is.

Poroszországban először oly esetekben engedtetett meg a polgári házasságkötés, a midőn a helybeli lelkész a házasságkötéstől vonakodott, a nélkül, hogy e vonakodásnak a polgári jog által elfogadható alapja lett volna. Mielőtt azonban e törvény érvényre emelkedett volna, az 1848-iki mozgalmak kitörték s ennek következtében, részint a német nemzeti gyűlésen Frankfurtban, részint az egyes német tartományok helyi gyűléseiben fölmerült az a követelmény, hogy az esketés csak a polgári cselekmények végrehajtása után történjék. De ez ellen, egy a polgári házasság általános bevezetése ellen irányzott emlékirat adatott be 1849. október 1-én. Később igérte-

lett e törvény szabályozása, de csak 1876. január 1-től kezdve léphetett teljesen érvényre a kötelező polgári házasság.

A kötelező polgári házasság van még bevéve *Magyar-, Olasz- és Oláhországba és Belgiumba.*

A mi Angolországot illeti, itt dr. Lushingtonnak az angol parlamentben 1835 márczius 17-én tartott beszéde szerint: «ez ország régi törvénye szerint elég volt, ha a házasság két tanu jelenlétében, lelkész közbejöttével köttetett.» A tridenti zsinat azonban elrendelte az egyházi házasságkötést; de a XVII-ik században a prot. elvek diadalra jutván, kitört a forradalom, ellenszegültek a tridenti zsinat határozatának s minden kath. vagy magas egyházi rendszert megsemmisíteni igyekeznek. Ennek egyik következménye lett, hogy az 1653. augusztus 24-iki törvény az egyházi házasságkötést batályon kívül helyezvén, behozta a kötelező polgári házasságot. De e törvény ellen a reakció gúnyosan kikelt és az megsemmisült. Az 1753 ik évben katolikusokra és dissidensekre (kivéve a zsidókat és quákereket) kimondatott, hogy érvényes házasságot csak akkor köthetnek, ha az anglikan egyházhoz tartozó lelkész által megáldatnak és azon egyház anyakönyvébe beiratnak. 1836-ban egy parlamenti végzés folytán a bajon segítve lett: a fakultatív polgári házasság behozatala által; azaz szabad választás szerint lehet kötni házasságot vallásos szertartással vagy a nélkül. Ha a házasságkötés polgárilag hajtatik végre, annak a főirattári hivatalban kell történni, tanuk jelenlétében. De a törvény Skóciára és Írlandra nem vonatkozott.

A skóciai házassági viszonyokat a következőkben állíthatjuk össze. Itt ugyanis a régi időkben a házasságkötés az egyház közreműködésével történt; tehát pap előtt 3 vagy 4 hiteles tanu jelenlétében. Ide vonatkoznak a Perthben 1212-ben és 1269-ben tartott tartománygyűlések kanonai. Egyházi áldás szükségeltetett egész a tridenti zsinatig. A reformáció után azonban, bár a pap jelenléte szükségesnek tartatott, de már nem volt okvetlen szükség, hanem pótolható volt Lord Braxfield és Lord President Campbell véleménye szerint más megfelelő személylyel («equivalent»). De hogy kit értettek az «equivalent» kifejezés alatt, nem volt határozottnak kimondva. Így a polgári törvény felé különben is inkább hajló nép között létrejöttek a magán- vagy titkos házasságok «public» és «famous» személyek előtt. Később a már gyakorlatilag is érvényre emelkedett tanuk előtti *beleegyezés*, házasságot képezett. A beleegyezés adható volt szóbelileg vagy írásban; pl. ha a férfi — tanuk előtt — rámutatott a nőre s így szólott: «Ez törvényes feleségem»; vagy: «En önt törvényes feleségemnek nyilvánítom», ezzel kéz volt a házasság. Vagy köthető volt a házasság írásban (aláírással), a békebíró előtt, a mikor a bíró jogérvényes bizonyítványt adott a kötött házasságról. Az így kötött házasságok nem tekintettek ugyan szabályosoknak, — mert e mellett parancsolva volt az egyházi házasságkötés; de azért nem különböztek hatályukban és érvényükben a szabályosoktól, az egyháziaktól, mindössze csak abban, hogy a végrehajtó és a felek kötelesek voltak némi csekély büntetésdíjat fizetni, de még azt sem követelték a gyakorlatban. Szülők vagy gyámok beleegyezése nem szükséges és annak hiánya nem teszi a házasságot titkosá és érvénytelenné.

Miután 1753/4. után az angolországi szerelmesek házájukban nem kelhettek össze, polgári törvények szerint, valami kisegítő utat kellett választaniok. A szerelme megtalálta e módot a skót törvényben, összekötetésbe

hozva azt az angol törvényt, hogy t. i. a házasság érvényes Angolországban is, ha érvényesen kötött az az ország törvénye szerint, a melyben kötött. Skóciában pedig csak *beleegyezés* kellett — és így tömegesen mentek az angol párok házasodni Skóciába *Gretna-Green* volt különösen kedvenc helye az ily szökevény szerelmeseknek, itt kötötték az ú. n. «Border marriages», határozéli házasságok. E hely előnye nem valamely kiváltságban, mint némelyek hiszik, hanem egyedül abban állott, hogy első állomás volt Angolország felől jöve. A szerelmes párok megjelentek e falu kovácsánál, a ki egyszermind békebíró is volt, de a ki valósággal nem volt szükségesebb, mint akármely más tanu, a *consensust* bevallották s a kovács (blacksmith) erről bizonyítványt adva: a házasság érvényes volt Angliában és mindennütt.

A blacksmidt (kovács) lassankint nagy tekintélyre vergődött, annyival is inkább, mert magas személyek is, így pl. az angol korona három legmagasabb hivatalnokai, kik egyidőben hivataloskodtak — előtte kötötték házasságot. Természetes, hogy a szerelmeseket kizsákmányolta csekély szolgálatáért.

Érdekesnek tartunk egy a kovács által kiállított házassági bizonyítványt közlenni eredeti fordításban.

Ez legyen bizonyítékul mindenkinek, a kire tartozik (concern), hogy Blount Károly Salisbureyból és Wiche Anna Erzsébet ugyanazon helyről, mindketten jö(vé)nek előmbe és nyilvánít(j)ák, hogy magánosak (single, nem házasságban élők), és íme most összekeltek a skót egyház módja szerint, a fenn általam említett napon és időben.

«Skót polgári házasságkötés» czimű képünk éppen azon jelenetet ábrázolja, midőn a szerelmes párok a műhelyben és éppen az állón írják alá a fennebb közölt bizonyítványnak párját a tekintélyes tekintetű és állású kovács előtt. A bizonyítványok mind egyformák voltak.

1856-ban kimondatott, hogy a skót házasságkötések csak úgy érvényesek, ha a jegyesek (vagy legalább az egyik fél) a házasság megkötése előtt 21 napig Skóciában laktak. Ezzel vége lett a gretnagreeni híres lakodalmaknak, és jelenleg a házasságkötés illetékes személyek előtt rendezettebb módon történik. Most be kell vallani a polgári bíró előtt, hogy semmi akadály nem forog fenn, ez beiratik a «marriage notice book»-ba, mely bárki által megtekinthető. Ennek másolata kifüggesztve áll 21 napig, és ennek leteltével kapnak a házasok jogérvényes bizonyítványt.

HIREK.

Adomány. A lippai m. kir. főerdőgondnokság, a kinstári erdőben tilos legelőn talált és a lábasi őrs járőre által a sistaróczyi községi elöljáróságához behajtatott szarvasmarhák után esedékes hajtópénz fejében, a létesítendő csendőrségi internátus alapja javára 29 K 34 fillért adományozott.

«Költemények» czimen Pálffy István őrmester ismét egy könyvet adott ki, a mely önálló munkáinak immár ötödik kötete. A kemény kötésben, csinosan kiállított könyv 165 oldalra terjed. Verseinek tárgya, a mint azt szerző az «Előszó» czimű költeményében maga is mondja, többnyire az életből van merítve. Az élet tapasztalatai nyújtják fogékony elméje számára az általa nem közönséges erővel duzzadó poézissal, különféle műfajokban, sokszor igen szűpen megírt verseinek anyagát. Költeményei, a könyvpiacon történt megjelenés alkalmával, a napilapok részéről is, tárgyilagos kritika mellett, osztatlan elisme-

résben részesültek. Pálffy őrmester, autodidaktikus volt mellett is — a mit, a fennebb már említett «Előszó» című költeményében, szintén ő maga ad tudunkra, — a jobb írók közé sorolható és mint amateur, termelés tekintetében is, sok hivatásos íróval felvehetné a versenyt. Pálffynak e most kiadott művét, mely a folyó évi 4. számú Cs. R. K.-ben 167,084/V—b. 1913. szám alatt megjelent «Értesítés»-sel a legénység általi megrendelésre a belügyminisztérium részéről is érdemesnek nyilvánított, ezuttal mi is olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk. Megrendelhető a szerzőnél Székesfehérváron. Ára 2 K 50 fillér.

Czigányok által megtámadott járőr. Heszfelán János csendőr és Tóth József próbacsendőrből állott járőrt február 2-án két, hatósági felhívás folytán elővezetendő egyén keresése közben Kolozsnagyidán mintegy 20 főnyi cigány megtámadta és közülök egy Sztojka Ferencz nevű cigány Heszfelán csendőr fegyverét megragadva, a csendőrt a kezében volt hegedűvel ütlegelte. A háttérben álló Tóth próbacsendőr ezt látva, járőrtársa védelmére sietett és annak támadóját egy szuronydöféssel halálosan megsebesítette. A mint a próbacsendőr szuronyát a szurás után visszarántotta és akkorra a cigányok által már ujabban megragadott Heszfelán csendőr segítségére sietett, egy Toroczkai László nevű cigány ismét megragadta annak fegyverét. Tóth próbacsendőr a fegyver birlalásáért folytatott rövid tusakodás után a fegyvert támadója kezéből kiragadta és azzal támadója ellen szintén egy halálos kimenetelű szuronydöfést használt. A két halálos kimenetelű fegyverhasználat láttára a cigányok, a további támadással felhagyva, megfutamodtak. A járőr testisérülést nem szenvedett.

Kérelmek. Kovács Gábor, Vajdahunyadon állomásozó csendőr, kéri a 34. tüzérezrednél Brassóban vele együtt szolgált és jelenleg a kolozsvári csendőrkerületben szolgáló Petres Ferencz csendőrt; Kiss István, Varadián állomásozó próbacsendőr pedig kéri Kotesovec József és Tusk János próbacsendőröket, hogy jelenlegi állomáshelyüket közöljék vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nagy nyugdíjak. Londonban néhány nap előtt meghalt 92 éves korában lord Cross, a ki annak köszönheti nagy hírért, hogy egy választáson legyőzte Gladstonet. Ez 1865-ben történt, de Gladstone akkor még nem állott bírének csúcán. Gladstone kénytelen volt más kerületben föllépni, nehogy kimaradjon a parlamentből. Lord Cross évtizedeken át képviselő maradt és végül India minisztere lett Salisbury kabinetjében. Viktória királynő különösen kegyelte, a minek jele, hogy az egyszerű Crossból előbb bárót és 1890-ben pedig viscountot csinált. Az öreg képviselő halálával az a probléma merült föl, hogy ki öröklje «első osztályú» nyugdíját. Az elhunyt peer ugyanis, mint egykori kormányminiszter, a ki négy évnél tovább szolgált, 2000 font (50.000 korona) nyugdíjat húzott. Ezt a nyugdíjat 1887 január elseje óta haláláig szakadatlanul kapta. Az öreg politikus tehát nyugdíj fejében 42.000 fontot, egy millió koronánál többet kapott hazájától. Az egyetlen nyugalmazott politikus, a ki megközelítően akkora nyugdíjat kapott, mint ő, C. P. Villiers volt, a ki 1898-ban bekövetkezett haláláig 30.000 font, 700.000 korona nyugdíjat kapott. Mikor Villiers meghalt, nagy vagyon maradt utána. Ez nagy megütközést keltett, mert az angol törvények értelmében a miniszter csak akkor kap nyugdíjat, ha nin-

csen módja miniszteri rangjához méltóan élni. Villiers «másodosztályú» nyugdíjat kapott, évenként ezerkétszáz fontot, mintegy 29.000 koronát. Lord Cross halála után «első osztályú» nyugdíjat csak egyetlen ember kap, Lord George Hamilton. Idáig 26.000 font, 600.000 korona nyugdíjat kapott.

A hó mint levegőtisztító. Egy angol orvosi újság kiszámította, hogy a szerkesztőség épületének tetejére esett hó mennyi szemetet és piszkot ragadott magával. A hó tisztátlan részében — ártalmas és ártalmatlan baktériumokon kívül — főleg koromrészecskéket, kén-savas-tartalmú anyagokat, amonniákat, klórt, konyhasót és kátrányos anyagokat találtak. Egyebütt tett vizsgálatok alapján kiderült, hogy egy négyzetméter területre 1-2 gram tisztátlan anyag esik. E szerint a havazás valószínűleg a levegő megtisztítását jelenti és különösen fontos egészségügyi jelentősége van a nagyvárosokban.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

H. 196. A csapatbeli idő is beszámít. A legközelebbi állomány-építészeti hivatalhoz. Elég.

K. 1. Akkor igényjogosult, ha a csapatbeli és csendőrségi szolgálati ideje 12 évet tesz ki. Mintán ön a csapatnál eltöltött 3 év 2 hó és 14 napi szolgálat után lépett át a csendőrséghez, itt még 9 év 9 hó és 16 napot kell szolgálnia, hogy az igényjogosultságot megszerezze.

T. L. 1. Igen. 2. Csak czimzetes rendfokozatot kap. 3. A honvédségi egyének nyugdíjazására az 1875. évi II. t.-cz. mérvadó. 4. A csendőrségnél töltött szolgálati idő a nyugdíjba beszámítódik, de a rang nem vétetik figyelembe.

M. I. járásörmester. Márcziusban megjelenik a pályázati hirdetés, melyet a szakaszparancsnokságtól elkérhet.

Felvidéki. 1. Igen. 2. Magyar honos lesz. 3. A kérvény ügykezelendő és szerkeszteni, mintha az ara magyar honos lenne. 4. Előjárótól függ.

M. I. 48. 1. Nem. 2. Az utasítás mérvadó.

1898. 1. Ha nyilvános kihágást képez. 2. Ijja meg pontosan, hogy milyen szabadság. 3. Nincs.

M. L. A monarchián belül külön engedélyre nincs szükség, az eltávozást azonban annak a parancsnokságnak kell bejelenteni, mely a szabadságot engedélyezte.

Kassa. Ilyen eshetőség nem létezik. Vagy felülvizsgáltják és akkor nyugdíjat kap, vagy tovább szolgálni köteles.

I. F. csendőr. Kérheti.

Bükvidéki. 1. és 2. Előjárótól, illetve a kerület viszonyaitól függ. 3. Nem.

Varga csendőr. 1. és 2. Nincs igénye.

1885. A névmutatóban nem fordul elő.

Bártfa. 1400—1600 kor., 600 kor. lakkér; személyesen kell jelentkezni.

S. I. Szolgálati uton kell kérni.

B. Rendezés alatt áll.

G. G. Nyugdíjat.

Móvirág. 1. Nem jár, csak 4 hónap múlva. 2. Az illető parancsnokságtól függ.

1876. Forduljon a legközelebbi állami gyermekmenhelyhez.

Remény. Az anyakönyvi lapját kellene látnunk.

N. M. csendőr. Az altisztek az 1873. évi II. t.-cz. végrehajtására vonatkozó utasítás 10. pontja értelmében 12. szolgálati évükben próbaszolgálat teljesítése céljából szabadságra bocsáthatók. Ez alól csupán egy kivétel van, a posta és távírdó segéd-tiszti szolgálat, a melyre csak azok az altisztek bocsáthatók, a kik 11 1/2 évi tényleges szolgálati idővel már bírnak. Minden más állásra a próbaszolgálat a 12. szolgálati év megkezdésével már illetékes. A bélyegeket lapunk javára bevétellettük.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Adományoztatott:

Boronkay Ákos alezredesnek, a csendőrségi felszerelési anyagraktár parancsnokának, a *II. osztályú tiszti katonai szolgálati jel*, 1914. évi február hó 18-ával.

Kineveztetett:

1914 február hó 1-ével:

Járásörmesterré:

Móré Ágoston őrmester, (I. rangszám) a VII. számú csendőrkerület állományában.

Athelyeztetettek:

1914 február hó 1-ével:

Kiss Sándor I., II. számú csendőrkerületbeli járás-örmester, naszádosi járásparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez Kulára és

Kristel György, II. számú csendőrkerületbeli járás-örmester, jámi járásparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez Gödöllőre.

Hatályon kívül helyezettik:

Kovács Kornél, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmesternek, az 1913. évi 67. számú «Rendeleti Közlöny»-ben (Személyes ügyek) 163.881716. szám alatt közzétett áthelyezése a III. számú csendőrkerülethez.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1914 február hó 1-ével:

Horváth Ferencz I., VI. sz. csendőrkerületbeli járás-örmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Győr.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kiss Péter törzsörmester, az irodai szolgálat terén szárnysegédmunkási, különösen pedig raktárkezelői minőségben kifejtett fáradhatlan ügybuzgalmaért.

Tóthi Kása István őrmester, Hász Béla nagybánhegyesi lakos kárára elkövetett betöréses lopás, s ezzel kapcsolatban meg 44 lopás, 28 orgazdaság, 1 gyujtogatás, 1 vagyronrgálás és 30 jövedéki kihágás tetteinek 705 órán át tartott fázasztó, igen ügyes, leleményes és nagy körültekintésre valló nyomozás során eszközölt kiderítéseért és az igazságszolgáltatás kezébe történt átadásáért.

Hanez Albert csendőr cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett ügybuzgó és igen eredményes tevékenységeért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kiss József III., G. Lengyel András és Teodorán Dániel csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenységük és őrsparancsnokuk határozott támogatásáért.

Előléptettek:

1914 február hó 1-ével:

örmesterekké:

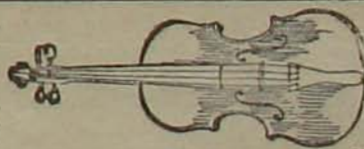
a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:
Lukács Lajos, Györgydeák József, Kelemen János I., Hideg Antal, Jüngling Mátyás és Kulesár Károly őrsvezető cz. őrmesterek; továbbá:

örsvezető cz. őrmesterekké:

Döbrösi István, Gosztola Ferencz, Gösi Pál, Teller József, Tautós János, Vogronics Boldizsár, Szvanti József II., Németh József és Sziva Lajos csendőr cz. őrmesterek.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, szb., míg **Reményi** legnagyobb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségtérítés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

36

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra
Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— **Telefon 153-44. szám.** —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Előlegként betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünkben, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (a tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betéví az I. pontban jelzett felmondási időt ki nem költi, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előlegként nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidék- és mezőgazdasági részvényekre. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy zálogos biztosíték ellenében, bizonyos kamattal. Mellé. Utalványok, intézkedések és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kossik Pál, Izsóf Vilmos, Katzberger István, Sztré-
danzky Ferencz, Gász Zsigmond, Román Elek, Gresel-
ner János, Soóki Lajos, Urbanovics Vitus, Paner János,
Cseresnyés József, Csóka István, Jäger Sándor, Csomor
Alajos, Szládecsek Ferencz, Reszek József, Varga Antal,
Kovács Imre I., Kiss András II., Viola Lajos, László
Imre, Pete István, Frits József, Kónya Vilmos, Nagy
János V., Koppon Ernő, Strasser Mihály, Ketykó János,
Sotter Miklós, Beszeda József és Balkovics Gyula csend-
őrök; továbbá:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Fodor Sándor, Somogyi István, Tóth István II., Fe-
renczy István, Füzsi József, Csordás Dezső, Plöchl Gyöngy,
Zugonits József, Tóth József, Miklós Simon, Mesteri
István, Gyalog Boldizsár, Csapó János L., Nemes Pál,
Kiss József VI., Boros Ferencz, Gergác József, Kajcsos
János, Tóth István, Kardos Ferencz, Márkus Károly,
Tóth Sándor III., Pujesek Sándor, Hajdu János, Viszt
István, Németh János, Szabó István V., Piller Kálmán,
Kovács Miklós, Horváth Lajos III., Taubler Ádám, Inre
Gábor, Pozvai Ferencz, Bek János, Kiss György, Bog-
nár György, Major István, Farkas Károly, Tarabó Fe-
rencz, Németh István XV., Kokas János, Kelemen Sán-
dor, Tendli István, Tarr Sándor, Boda Dezső, Aradi
György, Horváth Vincze József, Varga Károly Gáspár,
Rózsa Sándor I., Horváth István II., Fischer Károly,
Odri Sándor, Bellovits Kálmán, Pecsics Antal, Cser
János, Czehmeister István, Paesi József, Baranyai Já-
nos I., Jakab Mihály II., Pap János, Cziráki Kálmán,
Huber Mihály és Steiger István csendőrök.

Házasságra léptek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Varadi János csendőr, Nagy Máriaival, 1913 decze-
mber 3-án, Derezenben.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Németh István N. őrsvezető ez. őrmester, Donaniczky
Honával, 1914 január 11-én, Esztergomban.

Klimó András őrsvezető ez. őrmester, Javorek Mária
Teréziával, 1913 december 27-én, Hladovkán.

SZÁNTÓ JÓZSEF

kerékpár, gramfon SZEGEDEN, a vá-
és gépek áruháza. rosi bérpalotában.

a csendőr-testület
18 év óta az egész
országból vásárol-
nám, 10,000 el-
ismerő-levél, jeles
kiszolgálásalmét ::
Elvém: Nem öncső-
sággal versenyez-
ni, hanem kitűnő
árut szállítani. :: ::
Egyedül képvisel-
teiml EredetiPathé
tűnékül beszél-
lőgép és lemezl ::

HELICAL, PRE-
MIER, POSTIELON,
BRITANIA és hegyi
kerékpárokból, ke-
rékpár szerelések
és gummikból, csend-
dőrsegi varrógép-
ekből, óriási vá-
laszték mindenkor.
Lemez választékot
készséggel küldök.
Képes nagy ár-jegy-
zék és kotta-jegy-
zék díjtalan :: :: :

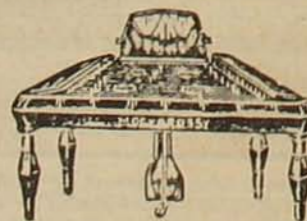
Eredeti gramfon-tűs gép és angyalos lemezek.
Pontos címet kérek, mert több hasonló nevű egyén van Szegeden.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK, GRAMFONOK,
LEMEZEK RÉSZLETFIZETÉSRE IS!**

Legkitűnőbb lemezek 2'50 K, rész-
letre 3—K, míg a készlet tart
órás „Eklám” gramfon, 50 cm-es
tölcsevel, 6 lemezzel, közpénzfizetésre
40.—K. Villamos zseblámpa 2 K.
Elem (Batteria) 9 havi égési tartammal
8' áll. Legjobb (benzin) tűzgyújtó
70 fill., 2—K és 2'40 K. Valódi Scrum
labdák 1-es 3'60, 2-es 4'60, 3-as 5'50,
4-es 6'50, 5-os 7'50 K. Erősebb 12 réz-
ből álló, 1—1 K-val drágább. Liga
Scrum, dupla gumival, 14 K. ncol
Football-czipó 9 K-tól feljebb, stb.
Ezüst „Betus” gyűrű tüzaranyszálal
80 fillér. 14 karátos aranyból 4'50
korona. Strapa órák 5 koronától
feljebb. Számtalan elismerő levél.
Uj órákért, gramfonokért 10 evi,
javításokért 5 evi jótállás. Tőt ar-
nyat, ezüstöt vesznek vagy becserelelek.
Képes árjegy-
zék ingyen.

Tóth József, chronometer és műórák. Szeged, Dugonios-tér 11.

Czimbalom

Számos kitüntetés a jó munkáért.
♦♦ Árjegyzék Ingyen. ♦♦

Legújabb szabad. acélszerkezettel,
rézletré le... Csodálatos. tiszta hangu
gramfon (beszélőgép) 25 korona
s feljebb. — Hozzá:
Fedák Sári, Király, Rózsa, Berozel, Bonol,
Caruso-tól legszebb lemezek 2 K 50 f.
Hegedűk villághírű mesterek
hú utáizatal

Fuvolák, tárogatók, eziterák, harmoni-
kák stb. Hurok. Javítás műterem stb.

Mogyorossy Gyula

kir. szab. hangszergyár,
Bpest, VII., Rákóczi-ut 71.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Gyár-u. 26. sz. (Gyár-utca és Horn
Ede-utca sarkán.)

Szives tudomásul, hogy üzlethelyiségünket, 1913. évi
november hó 1-én VI. ker., Gyár-utca 26. szám alá
(Gyár-utca és Horn Ede-utca sarkán) helyeztük át.

Uj árjegyzékünk megjelent, azt kívánatra minden őrsnek
megküldjük. 1914-re szóló, közkezdveltségnek örvendő elő-
jegyzési naptárainkat rendelőknek ingyen küldjük meg.

Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir-
csendőrségi hiva-
taltos nyomtatvá-
nyok és felszere-
lési cikkek leg-
nagyobb raktára.